

Kattes haava võimalikult ruttu haavapalsami või pookevahaga, on lootust, et allesjäänud kambiumist taastub suve jooksul ka koor.

süda kõvaks teha ning noor puu maha saagida, jättes alles tüvekõndi.

Kuna jänesed ei näri tüve päris mullapinnani paljaks, kasvatab selline kõnt kindlasti ka (või isegi ainult) kultuursordi võrseid. Tänu sellele saab puu kiiresti taastuda – kiiremini, kui kasvaks uuest istikust viljakandev puu. Mõni aasta läheb küll kaotsi, ent selle vastu rohtu pole.

Hiired ohtlikumad kui jänesed

Õigupoolest on hiired noortele puudele veel ohtlikumad kui jänesed, sest nemad närivad tüve kindlasti kuni puiduni paljaks. Nad ei jäta kübetki

Väiksema haava korral piisab palsami või vahaga katmisest.

kambiumi, millest koor tagasi saaks kasvada.

Samuti tegutsevad hiired mullapiiril või isegi mulla all. Kui nad tüvele ringi peale on teinud, pole alles ühtki kultuursordi punga, millest puu taastuda saaks.

Sellisel juhul tuleb viljapuu paraku hävinuks lugeda, sest isegi kui ta lehtib ja õitseb, on tema päevad loetud. Uued võrsed, mis maapinnast kasvavad, on üldjuhul pookealuse omad. Omajuur-seid puid saab siiski juure- või kannu-võsudest sordiehtsana taastada.

HARRI POOM,

Saare-Tõrvaugu aiand

HÜVA NÕU

Kui avastasite rüüsteretke

- Avastanud aias jänese või hiire näritud puu, eemaldage lahtised kooreribad ja katke haav kohe mingi kaitsevahendiga (pookevaha, haavapalsam, äärmisel juhul õlivärv).
- Kui puu on lootusetult kahjustatud – jänesed on tüve ümberringi ja pikalt paljaks närinud, hiired on mullapinnalt koore ringiratast ära söönud –, siis selle tohterdamiseks ärge aega ja vahendeid kulutage.
- Kindlustage, et jänesed uuesti puude ligi ei pääseks.
- Kui koor on lahti läinud, kasutage sildpookimist, et kiirendada suuremate haavade kinnikasvamist.
- Tehke halva mängu juures hea nägu ning lohutage ennast teadmise, et tohterdatud jänesekahjustus võib vahel isegi kasuks olla. Näiteks poolest saati paljaks näritud 'Martsipani', 'Koidu' ja 'Okerö' puud hakkavad väga tõenäoliselt varem kandma (kui nad veel kandeeas pole) või suurendavad järgmise aasta saaki. Sama kehtib ka hilise kandealgauga pirnsortide kohta ('Lutsu võipirn', 'Järve', 'Clappi lemmik').
- Jätke õppetund meelde ja olge järgmisel aastal hoolikam!

Valik haavamäärdeid

Haavapeits Lac Balsam. Pehme plasttuub on varustatud pintsliga ja määre on parajalt vedel. Vahendit on väga mugav peale kanda, ka tuubi saab pärast hõlpsalt sulgeda. Hallikat värvi määre ei paisa töödeldud löikekohal hiljem silma. Nakkub puiduga hästi, katab ka märja pinna. Kiht ei löö haavalt lahti. Pärast kasutamist hõõruge pintsel vastu puitu korralikult puh-taks, seejärel peske veega.

Haavamastiks Arbokol Magic. Hall pasta on viskoosne ega vaja eelnevat soojendamist. Pü-sib hästi, moodustab haava pinnale kile, mis elab kaasa puidu liikumisele ega pragune. Haavale kandmiseks tuleb end varustada pintsliga, veelgi parem on seda teha aga puust võinoaga.

Läti pookevaha. Tõrva baasil valmistatud määre. Sisu kättesaamiseks löigake kääridega ühte nurga väike auk. Pakendi hea omadus on see, et viltuse servaga saab vahendit haavale laiali määrida, pole vaja otsida pintslit ega puupulka. Märjale pinnale ei naku. Määre kipub külmaga haavalt lahti lööma ja suvel kuumaga maha sulama. Paari nädala tagant on soovitatav olukorda kontrollida. Kuivamise vältimiseks hoidke tuubi kilekotis.

Sellest puust võib veel asja saada, sest alles on paari sentimeetri laiune kooreriba. Nüüd tuleb paljaks näritud osa kiiresti kuivamise eest katta.